

Riigikontroll
riigikontroll@riigikontroll.ee

Meie 23.01.2025 nr 1.1-13/4324-3

Riigieelarve kärped

Austatud peakontrolör

Edastame vastused Teie päringule seoses riigieelarve kärbetega.

Riigi eelarvestrateegia 2025-2028 protsessis tehtud kärpe arvestuste aluseks olid 1. juunil sama protsessi sisendiks esitatud valitsemisalade rahastamiskava¹ piirmääraga eelarved tööjõukuludes, majandamiskuludes ja muudes toetustes (v.a liikmemaksud)².

Kärbete alusandmetes ei ole arvestatud 2024. aasta lisaeelarve mõjuga (st lisaeelarves tehtud kärbete võrra ei ole 2025-2028 kärpe arvestuste aluseks olevat eelarvet vähendatud). 2024. aasta lisaeelarve kärbetest on 80% püsiv ning sellega arvestati 2025-2028 kärbetes (valitsusliidu otsustatud kärbe ei ole lisaeelarvele täiendav kärbe). 2025-2028 kärped arvutati samaaegselt kumulatiivselt. See tähendab, et 2026. aasta eelarve kärpe alusandmetest ei arvestatud maha 2025. aasta kärbet jne. Eelarveprotsessi arutelude käigus lisandusid erisused erinevatele valitsemisaladele, millega korrigeeriti kärpe summasid.

Eelnev on kärpe arvestuste aluseks, iga valitsemisala võis kärpe summa jaotada majanduslikus sisus vastavalt oma äranägemisele. Kärbete arvestusaluseid ja põhimõtteid arutas Vabariigi Valitsus eelarveprotsessis 2024. aasta septembris (heaks kiidetud 17.09.2024 kabineti otsuse punktiga nr 1). Tabel arvestusaluste, erisuste jms on leitav kirja lisast.

Protsendi kärpe aluseks on üldjuhul piirmääraga eelarve, kuna seda on võimalik lihtsasti vähendada. Tuludest sõltuvate eelarve liikide korral ei saa eeldada protsendiga eelarve vähendamisest mõju positsioonile, mis on üldjuhul kärpe peamiseks eesmärgiks. Samuti on prognoositava ja tuludest sõltuva eelarve puhul keerulisem teha kärbet püsivalt. Kuigi arvestuslik eelarve ei olnud kärpe arvestuste aluseks, võis valitsemisala konkreetse

¹ Rahastamiskava koostatakse maksimaalsete vahendite alusel (vt täpsemalt "[Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord](#)" §3)

² Muud toetused jagunevad tegevustoetusteks ja sihtotstarbelisteks toetusteks.

arvestusliku eelarve aluseks oleva seaduse muutmise seaduse algatada, et ettenähtud kärbet realiseerida selle arvelt.

Olete oma kirjas viidanud Riigikogule üleantud 2025. aasta riigieelarve eelnõu seletuskirjas olevatele eelarvetele (ptk 2.2), mis sisaldavad juba tehtud eelarveotsuseid, mh kärbet. Eelarveprotsessis ei eristata erinevate meetmete mõju ükshaaval majandusliku sisu alusel ning eelnõu sisaldab kõiki tehtud otsuseid, sh majandusprognosis tehtud täpsustusi, kõiki valitsuse otsustatud meetmeid kogumõjus ja ka valitsemisalade tehtud täpsustusi majandusliku sisu jaotuses. Kui rahastamiskava eelarveprotsessi esitatakse 1. juuniks, siis 3-4 kuu jooksul võivad toimuda täpsustused eelarve jaotuses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Lisa:
Kärpearvestused (tabel)

Kaisa Rosin 5190 1525
Kaisa.Rosin@fin.ee

Anneli Ratnik 5885 1314
Anneli.Ratnik@fin.ee